דתם הלכתא גמירי לה מסוטה · דמשמע הכא דהא דמטהרין ספק טומאה ברה"ר מסוטה גמרינן לה "וקשה דבפרק ב' מזיקין (מיר מ: ושם) תנן אמר להם אחד ראיתי ג' מכם שנטמאו (ג) שניהם מביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה ופריך בגמרא דהני ב' מיריס והך דקאי גביהו הרי תלתא והוה ליה ספק טומאה ברה"ר וספקו טהור ולא היה להם להביא כלל קרבן טומאה אלא קרבן טהרה ומשני באומר ראיתי טומאה שנזרקה ביניכם ואכתי מאי תירץ דהשתא הוה ליה ספק טומאה ברה"ר והוה ליה ודאי טומאה כדמוכח בריש נדה (דף ב: ושם) גבי מקוה שנמדד ונמצא חסר דקאמר ר' שמעון ברה"ר טולין ופריך הש"ס ואי מסוטה גמרינן לה אמאי טולין ואם כן תרוייהו לייטו קרבן טומאה ולא קרבן טהרה כמו מעיקרא דס"ד דהוי רה"ר דפריך דלייטי קרבן טהרה אלא ודאי הייט טעמא דלא מייטו קרבן טומאה גרידא כי הוי רה"ר משום דלא יליפנן מסוטה אלא דבר שיכול להיות כמו סוטה הוה ודאי אלא נטמאו אי שיהם אבל מעיקרא דס"ד דהוי רה"ר ניחא דמייטו שניהם קרבן טהרה ולא קרבן טומאה אלא דלא מהכי נטמאו דלא מסוטה גמרינן לה מוקמינן באיסור לחזקתיה כמו בסכנתא אפילו היכא דאיכא חזקה ליפנן מסוטה והיכא דלא אפשר למילף מסוטה כי היא דבני מזיקין (דף מ:) לא נטהר מספק מכח חזקה והיא פרכא דהתם הוי לפי המסקנא דהכא דאזלינן בתר חזקה וכן דבר שאין בו דעת לישאל דהוי ספקו טהור דילפינן מסוטה סייע היכא דליכא חזקה כי היא (מהרות פ"ג מ"ח) דתיטב שנמצא בלב הטיסה דמטהר רבי מאיר משום דאין בו דעת לישאל מטעם סמוך מיעוטא לחזקה והיא ליה פלגא ופלגא דאמרינן ביבמות (דף קיט:) ואם תאמר ומסוטה היכי מצי למילף והא סוטה אית לה חזקה מטהרה וי"ל כיון דקינא לה ונסתרה יש רגלים לדבר ואתרע לה חזקתה ואם תאמר כל ספק טומאה ברה"ר מנא לן דטמא היכא דליכא חזקה מהרה אי מסוטה הא אתרע לה חזקה וי"ל דגמרינן ספיר מסוטה דעשאה הכתוב טודאי ולא מוקמינן לה לחזקתיה דאע"ג דאתרע לה חזקתה מ"מ אי מוקמינן לה לחזקתה לא היה לה לחזוק ודאי טמאה והא דקאמרינן בפרק כסם (סוטה כט· ושם) דאילטריך סוטה לטהר ברה"ר דאי מדרב גידל ה"א דבר שיש בו דעת לישאל אפילו ברה"ר ספקו טמא ה"מ למימר דאילטריך לטומאה ברה"ר אפילו היכא דליכא חזקה דטהרה דאי מדרב גידל דילמא הייט היכא דליכא חזקה דמטהרה: **טבאה** שאני אומר כו' · פירוש גם הלוחות דאע"ג שכל מעשה פרה בכלי גללים כלי אבנים כדאיתא בריש יומא (דף ג·) ובריש פרק השן (סוכה כט·) הייט קודם שריפת הפרה (פ"ג מ"ז ב) ז' ימים קודם שריפת הפרה היו מביאין כו' לפי שכל מעשיה בכלי גללים כלי אבנים כלי אדמה אבל לאחר שריפת הפרה היו מקדשים בכל הכלים כדתנן במסכת פרה פרק המביא כלי חרס לחטאת (מ"ה) בכל מקדשין ואפילו בכלי גללים כלי אבנים כלי אדמה משמע דכ"ש בשאר כלים והכי איתרמי בפ"ק דמגילה (דף מז:)* : **שאני** אומר אדם כו' · ות"ל דהכא תלינן באדם טמא וכן בפ"ק דפסחים (דף ז:) גבי קרדום שאבד בבית ואילו בפ"ק דנדה (דף ד·) גבי כבר הנתונה על גבי הדף תלינן באדם טהור ואומר ר"מ דהייט טעמא דהכא ודפסחים משום דנזרו על ספק כלים הנמצאים אבל על ספק אוכלים לא גזרו ועוד י"ל דהתם דנדה שמדף טמא מונח תחתיה ואי אפשר לכבר ליפול אלא אם כן נגע למדף טמא שייך להתם באדם טהור שנטלה במתכתין שלא תטמא הכבר אבל אדם טמא למה היה טעלה וכן בהתם דכסוי הדם (נקמן פו·) דרוב היוקות מטפחין לפי מה שמפרש ר"מ מטפחין בעיסה ומיעוטן אין מטפחין באדם טהור שנתן לו לפי שהיה חושש שלא יטמא התיטוך את העיסה* : **אם** יסולה חולדה לשחוט (לחד) דכל המקיא פוסל ואילו והפרים מהן לשחוט הרי נעשית בהן מלאכה ופסלו וכשמקיאה פוסלת הראשונות וקשה ג) לפירושו וכי מה מלאכה שייכא בשחיטה ונראה לומר דאי קודם קידוש אייר מפסלי משום דלא הוי מיס חיים אל כלי שיהא חיותן בכלי שלא יטמא כלי זה ויערה בכלי אחר קודם קידוש כדפירש בקונטרס בלשון אחר ואי אחר קידוש אייר ונקט טומאה משום כלי לו כמו שאפרש אחר כך מיפסלי משום רוק שבפיהן המעורב במיס וקסבר יש בילה והחתה גריכה שיעור ודלא כר' אליעזר דפרק החטרוכה (זבחים פ·) דאמר יחה שתי הזיות ד) אי נמי פסולה בהחתה אחת קאמר כמו לר' אליעזר דר' אליעזר נמי אייר בה שהוא מיסוך אף העכבר ה"ג מפרש בתוספתא* ה) דטעמא דר' יהושע דאמר במיסמוקדשין לא פסל כשיטה כמו שאמר ר' אליעזר דלא כשיטה מקשה פיו המעורב במיס אינו שמופך המיס תוך גרונו שאין שם מקשה פיו והשתא הוי דומיא דירד בה טל בלילה דמפסלי מטעם תערובת* : **אן** נתן לדברי ר"ג · מקשה היא במסכת פרה (פ"ח מ"ג) כל הכלים אין פוסלין במי חטאת חוץ מן החולדה מפני שהיא ג) מקשה ר"ג אומר אף הנהש מפני שהוא מקיא ר"ל אומר אף העכבר והא דלא תנא הכא אף העכבר לדברי ר"ל משום דר' אליעזר שמותי הוא: **אן** שירד בה טל בלילה פסולה· בריש פרק תשיעי (מ"ח): ושאה

חרשין שמא במקום נקב נקב אמר ליה מי קא מדמית איסורא לסכנתא סכנה שאני אל"ל רבא מאי שנא ספק סכנתא לחומרא ספק איסורא נמי לחומרא אל"ל אביי ולא שאני בין איסורא לסכנתא והא אילו *ספק טומאה ברה"ר ספיקו טהור ואילו ספק מים מגולין אסורין אל"ל התם *הלכתא גמירי לה מסוטה מה סוטה ברה"ר אף טומאה ברה"ר בתיב רב שיש בה דעת לישאל אף הבא נמי דבר שיש בה דעת מהלכת על גבי כברות של תרומה ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טהור ואילו ספק מים מגולין אסורין התם נמי הלכתא גמירי לה מסוטה מה סוטה דבר שיש בה דעת לישאל אף הבא נמי דבר שיש בו דעת לישאל אמר רב אשי *צלוחית שהניחה מגולה ובא ומצאה מכוסה טבאה שאני אומר אדם טבא נכנס לשם וכיסה הניחה מכוסה ובא ומצאה מגולה אם יכולה חולדה לשחות ממנה או נחש לדברי רבן גמליאל או שירד בה טל בלילה ואפילו ואמר רבי יהושע בן לוי מה טעם מפני

שמא במקום נקב · של נחש נקב ואסור משום סכנת נפשות ג) : ספק טומאה ברה"ר ספקו טהור · כדמפרש לקמן : ספק מים מגולין · מים שנאמרו מגולין בלילה ספק שמה מהן נחש ספק לא שמה וקיימא לן דאסירי : הלכתא גמירי לה מסוטה · דברה"ר ספקו טהור וגזרת הכתוב הוא דהא ברה"י לחומרא חולין וכל ספק דאיסורא נמי לחומרא בטיגן למיזל שמא יעבור : מה סוטה · שקינא לה בעלה אל תסתרי עם פלוני ונסתרה ג) כתיב ונטמאה ב' פעמים אחד לבעל כו' שנאסרת עליו בסתירה זו עד שיבדקוה המים וכל סתירה שיהא אלא ברה"י והתם הוא דאסר רחמנא מספיקא אבל ברה"ר שריא דלאו סתירה היא וטומאה דאתם גמרינן דטומאה קרייה רחמנא: ברה"ר · מת : ספק נגע · הבא בתרומה : ספקו טהור · ואפילו ברה"י ואילו ספק גלוי אסור אמאי שאני איסורא מסכנתא : שיש בה דעת לישאל · אם נטמאה אם לאו ואסורה מן הספק ברה"ר : אף כל · ספק טומאות המאורעות במי שיש בהן דעת לישאל כגון אדם שעבר ("אבל) שרץ או נגלה ספק נגע ספק לא נגע ברה"י ספקו טמא אבל בכברות שאין בהן דעת לישאל לא: צלוחית · שמלאה מים חיים למי חטאת ועדיין לא נתקדשו באפר דאם נתקדשו טמאה דקתני למאי אי לאיפסולי ליתני פסולה אי לטמויי אחריני בלאו הכי מי חטאת מטמאין אפילו במשא : טמאה · ומטמאה אוכלין ומשקין וכ"ש דפסולה לקידוש דהא כל מעשיה במעלות טהרה הם דתמאת קרייה רחמנא : אם יכולה חולדה לשחות ממנה · דתנן (פרה פ"ח מ"ג) כל הכלים אין פוסלין במי חטאת חוץ מן החולדה מפני שהיא *(מקיאה רבן גמליאל אומר אף הנחש) דכל המקיא פוסל הראוי והפרישו מהן לשחוט הרי נעשה בהן מלאכה ונפסלו וכשמקיאה פוסלת הראשונות דמי חטאת נפסלו במלאכה אחרת דאמרינן במסכת ביצה (דף נג·) נאמר דבלי טעמא משום דמים חיים בטיגן דכתיב (במדבר יט) מים חיים אל כלי שהיא חיותן בכלי שלא יטמא כלי זה ויערה בכלי אחר קודם קידוש זה שמעתי והגון הוא: אם יכולה חולדה לשחות · אין תלוי בחויר: לו נחש לדברי ר"ג · שהוא אומר אף הנחש כחולדה: לו שירד בה טל בלילה · דרך טל לירד בלילה: פסולה · דלאו מים חיים ניהו אבל בטומאה לא מספקינן לה ואינה מטמאה אחריני : ואמר רבי יהושע בן לוי מה טעם · לא חיישינן שמא אדם גילה אותה ותטמא אחרים : מפני

רבינו גרשום

נקב צעור זה · וכך הבא הישישנן בבני מערן ופרשה אמר ליה מי קא מדמית איסורא לסכנתא· כלומר בני מעיים [שור] איסורא לנחש שור סכנתא· מאי שנא ספק סכנתא לחומרא ספק איסורא לחומרא לכלומר דהבא באיסורא אתה איסורא חיישינן והא ספק מומאה ברשות הרבים ספיקו טו· כלומר כגון זב שחיה הלך ברשות הרבים ונפל מדרי שם חשן או מחם או שם דבר ונמצא אחרון)(אותו אסרינן לא נפל חשן מזב אלא מאדם מהור נפל ספקו מהור· אלא ברשות היחיד נפל ספקו מטא דאמר מר מזב חיה כו') ונמרינן לה מסוטה מה סוטה ברה"י · כלומר דהיא עצמה ג) מן יחיד היא וספקו מטא דמסתם משקה לה מטים המארדים ומאותה שעה דקינה לה בעלה [ונסתרה] היתה מטאה לו אף כל מומאה ברשות היחיד ספקו מטא: מתיב· לוח שאסר לא שני בין איסורא לסכנתא וכו' [התם נמי] ועדיין לא יכול למילף מהבא משום דנמרי לה מסוטה מה סוטה דבר שיש בו דעת לישאל (כלומר) וספיקא מטא אף כל דבר שיש בו דעת לישאל ספיקו מטא וחלדה אין בו בלילה ששאבין הן אי שאבין ופוסלין ומנין ואמר רב"ל מה טעם מפני

ג) [ל"ל כדתנן] ב) שם היתה מקקת

רשת לישאל אי נגעא אי לא נגעא לסיכך ספיקו טהור· אבל בואב הבא אין דינו כך (ולא שני) בין איסור לסכנתא: אלוחית שהניחה מגולה ובא ומצאה מכוסה· כלומר צלוחית של מי המאה· או שירד מל בלילה ששאבין הן אי נתש לדברי רבן גמליאל כלומר דאמרינן כל השרצים אינם פוסלין במי חטאת חוץ מן החולדה אם שתת מהן [מפני] שמקיאה בשעת שתייתה ונופל מפיה המשקה לתוך הכלי והיו לתו מים ששאבין פוסלין דכתיב מים חיים אל כלי שתהא הוייתן בכלי (חוץ מן הנחש מפני שהוא שותה ואינו מקיא) רבן גמליאל אומר אף הנחש ומקיא ופוסל כשאר שרצים

ג) מאי ל"ל ומאלא אמרינן מאן דאמרינן דלא נפל זה כתבן מסוד אלא מאדם טהור וספיקו טהור אבל אם ברה"י נפל ספיקו טמא דאמרינן דמזב הוא · ב) מאי ל"ל דהיא עצמה נהרה עם הטעל וכו' הטעל

[מהרות פ"ד מ"ח]
[מ"ז ל:]
[מהרות פ"ד מ"ב מ"ז פ"ג מ"ז]
[פרה פרק ח' [מ"ח מ"ב שוכו שבכלן בריתה פ"ח ומ"ע פוס' דכבת ד"ס לו שירד כו']
[ל"ל מלקת רבן גמליאל אומר אף כתם מפני שהיא מקיאה]
[ופרק מ' תגיגה כב· ד"ס שמרת ויומא כ· ד"ס בכל ומוסמת מוכס לו ד"ס נפל]
[ופרק פוס' מסמים ז· ד"ס שלמי]
פ"ח ומרס]
[ופ"ע פוס' מסמים יח· ד"ס בכלו ומוסמת נשמן מה: ד"ס כל]
[פ"ח מ"ח]

עין משפט נר מצוה

נת א מיי' פט"ו מטלכות אבות כמומאה הלכ' יב עין ל"מ מה מיטור

נבו ב (מיי' פ"ב ופ"ג מטלכות חלה סמג מעשין מע מומ"ע יא מי' קמו סעיף ג) [ל"ל מיי' פט"ו מטלכות אבות כמומאה הלכה ז] :

ס ג (מיי' פט"ו מטלכות אבות כמומאה הלכה ז) [ל"ל מיי' פ"ט מטלכות פרה הלכה מ] :

סא ד מיי' פ"ט מטלכות פרה הלכה מ :

תת נוסא
ראה יי לחלק בין מסכת אשר לשכן סכנה

מ גנב
קושיות על רבא

שיטה מקובצת

ג) משום סכנת נפשות אם היה בתקום מגולה הם"ד: ב) ונסתרה כתב קרא ונטמאה: ג) וקשה לפי' זה וכי מה מלאכה שייכא בשתיה ונראה לפרש דאי קדם: ד) אי נמי דמולה בהזאה אחת קאמר כמו וכו' · ה"ב לשון ותרא"ש ו"ל כי חדוא דחולדה דטהרה בת ר' אליעזר ה) מעמא דר' יהושע דאמר דאף בפרס מקדשין לא פסל כשיטה כמו שאמר ר' אליעזר אלא כשיטה משום משקה פיו :

הגהות הב"ח

(ג) תוס' ד"ס הכם וכו' מ' מכם שנטמא ואיני יודע איזה מכם שניהם: (ב) ר"ה אם יכולה וכו' אלא כשיטה כייט מקבלן דשיטלי מטוס מקבה:

(ג) תוס' ד"ס הכם וכו' מ' מכם שנטמא ואיני יודע איזה מכם שניהם: (ב) ר"ה אם יכולה וכו' אלא כשיטה כייט מקבלן דשיטלי מטוס מקבה: